

Malcolm S. Thaler:

EKG a jeho klinické využití

Překlad z anglického originálu The Only EKG Book You'll Ever Need, 6th ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins/Wolters Kluwer Health, 2010.

Překlad: MUDr. Jiří Kolář.

Praha: Grada Publishing, 2012, 320 s.

Vydání první, formát 145×230 mm, brožovaný výtisk, dvoubarevný. ISBN 978-80-247-4193-2.

Cena 486 Kč.

Kardiologové, jmenovitě elektrokardiografisté, si rozhodně nemohou stěžovat na nedostatek učebnic EKG. Jen nakladatelství Grada Publishing jich vydalo již hezkou řádku. Připomeňme opakované vydání miniknihy od Johna R. Hamptona (EKG stručně, jasně, přehledně, 1996, 1997 a rozšířenějšího EKG v praxi, 2005), od M. Gabriela Khana (EKG a jeho hodnocení, 2005). Také v minulém roce vydalo nakladatelství Grada Publishing dvě učebnice EKG: R. Haberleho (EKG do kapsy, 2012) je určena spíše pro praktikující lékaře a tato referovaná kniha Malcolma S. Thaler (EKG a jeho využití) pro studenty lékařských fakult (a jejich učitele).

Kniha příjemného formátu (A5), v měkkých omyvatelných deskách, má 320 stran. Odborný text je rozdělen do devíti samostatných kapitol. První kapitola Základy přináší na 51 stranách informace o tvorbě elektrokardiogramu. Jde skutečně jen o „základní“ anatomické, histologické a fyziologické informace, které jsou ale nutné pro pochopení dalšího textu. Ve druhé kapitole Hypertrofie a zvětšení srdce (32 s.) jsou probrány EKG obrazy při hypertrofii/zvětšení pravé i levé síně, pravé i levé komory i obou srdečních komor. Třetí (nejrozsáhlejší) kapitola Arytmie se věnuje na 59 stranách EKG obrazům arytmii. Do ní jsou zařazeny odstavce o programované elektrické stimulaci srdce, implantabilních kardioverterech-defibrilátorech i automatických externích defibrilátorech. Čtvrtá kapitola Blokády převodního systému (35 s.) je zaměřena na AV blokády všech stupňů, blokády Tawarových ramének, hemiblokády a hraniční blokády. Do této kapitoly je zařazen odstavec Kardiostimulátory.

Pátá kapitola (12 s.) s názvem Preexcitační syndromy vysvětluje elektrokardiografické projevy a diagnostiku Wolffova-Parkinsonova-Whiteova syndromu i Lownova-Ganongova-Levineova syndromu a některých arytmii, které je častěji provázejí. Ischemie myokardu a infarkt myokardu jsou obsahem šesté kapitoly (38 s.). Detailněji je zde popsán klasický zátěžový EKG test (farmakologická zátěž ani zátěžová elektrokardiografie není zmiňována). Chybělo mi moderní hodnocení kmitu Q a odlišení infark-

tů STEMI a NSTEMI. Sedmá kapitola má název Poslední detaily před dokončením EKG (24 s.). Jsou zde uvedena různá „připomenutí“, např. vliv poruch iontové rovnováhy (snížení-zvýšení K^+ , Ca^{2+}), vliv některých léků, onemocnění plic a CNS aj. na tvar elektrokardiografické křivky. Nechybí ani zmínka o náhlé srdeční smrti a atletickém srdci. Osmá odborná kapitola, nadepsaná Konečná doporučení a detaily EKG, (rozsah 22 s.) shrnuje ty informace, které se nepodařilo do předešlých kapitol zařadit. Např. Metoda 11 kroků při interpretaci EKG, Výpočet elektrické srdeční osy, Pravidla aberace, Další různé příčiny elektrokardiografických změn aj. Poslední devátá kapitola poskytuje „návod“, jak se stát úspěšným elektrokardiografistou (10 s.).

Text je doplněn bohatým počtem (nečíslovaných) reprodukci EKG křivek většinou velmi dobré kvality. Škoda, že ne všechny prezentované změny/situace nejsou registrovány na standardním 12svodovém záznamu. I u arytmii (kde pro diagnostiku mnohdy postačí registrace jednoho svodu) má tento způsob záznamu svůj pedagogický význam.

Rejstřík je přiměřeného rozsahu, všechny důležité pojmy jsem našel. Trochu překvapující je fakt, že autor neuvádí žádnou literaturu, i když určité z nějakých pramenů čerpal. Byla by vhodnější a užitečnější než mnohdy naivní perokresby.

Komu knihu doporučit?

Jak by si autor přál a uvádí v předmluvě, kniha by měla poskytnout vše, co čtenář (medik, praktický lékař, paramedik) bude potřebovat k rychlému hodnocení EKG záznamů. Tento požadavek v uvedené cílové skupině čtenářů kniha splňuje. O tom, že patřila mezi oblíbené, svědčí její už 6. vydání v prestižním zahraničním nakladatelství.

*Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,
III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jvpetr@quick.cz*